

**Луковенко Ілля
Геннадійовича**

кандидат історичних наук,
доцент кафедри етики та
естетики Навчально-
наукового інституту філософії
та освітньої політики
i.h.lukovenko@udu.edu.ua

**III. Програмні результати
навчання**

**IV. Короткий зміст
дисципліни**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА»

I. Основна мета дисципліни ознайомити студентів з основними етичними та естетичними категоріями, історією розвитку етичної української та світової думки, розкрити суть законів краси та гармонії, навчити студентів використовувати етичні та естетичні знання у професійній діяльності та міжособистісному спілкуванні.

**II. Місце навчальної
дисципліни в програмі
підготовки фахівців** Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
ППП.03
Цикл професійної підготовки

ПРНЗ Уміти конструктивно розв'язувати професійні, проблемні завдання, здійснювати суб'єкт-суб'єктну, педагогічно доцільну, партнерську взаємодію на основі загальнолюдських цінностей, етики і моралі.

ПРН6. Уміти виявляти інтереси і потреби населення в різних видах культурно-дозвілєвої діяльності та рекреації з урахуванням специфіки, віку, статі, освіти.

ПРН8. Уміти оцінювати власні професійні здобутки та визначати перспективи особистого професійного розвитку.

ПРН10 Уміти проектувати культурно-освітній, педагогічно-дозвілєвий розвивальний простір з урахуванням результатів моніторингу.

Змістовий модуль I – Етика

Тема 1. 1. Предмет і завдання етики. Походження терміну «етика» та його співвідношення з мораллю. Мораль та моральність. Етика як «практична філософія», наука про закономірності розвитку і функціонування моралі.

Тема 1. 2. Історія зарубіжних етичних вчень. Етичні вчення Стародавнього Сходу. Етика Стародавньої Індії. Етика конфуціанців та даосів. Етика Античності. Етичні погляди софістів, Сократа, Платона, Аристотеля. Етика епікуреїзму, стоїцизму та скептицизму. Середньовічна християнська етика. Етичні ідеї епохи Відродження. Етика Нового часу. Етичний потенціал класичної німецької філософії.

Тема 1. 3. Українська етична думка. Світоглядні особливості українського народу. Етичні погляди мислителів Київської Русі. Етичні погляди вчених Києво-Могилянської академії. Гуманістична концепція Г.С. Сковороди. Етика в українській філософській та літературній спадщині XIX століття. Етичні погляди членів Кирило-Мефодіївського братства. Етична думка України XX-XXI ст.

Тема 1. 4 Основні етичні категорії. Добро і зло – центральні поняття етики, їх діалектичний взаємозв'язок. Обов'язок і совість – контрольно-імперативні механізми моральної свідомості. Сенс і мета життя, щастя людини. Компліментарність честі та гідності як відображення цінності і значущості особи.

Тема 1. 5 Походження і сутність моралі, її соціальні функції. Основні концепції походження і сутності моралі: релігійні, натуралістичні та соціально-історичні. Поліфункціональність моралі. Суспільство і мораль. Нормативний характер етики. Взаємозв'язок моралі та інших форм регуляції людської поведінки.

Тема 1. 6. Моральний вибір та ціннісні орієнтації особи. Моральний вибір як спосіб реалізації людської свободи. Поняття моральної свободи. Відмінність між «свободою від» та «свободою для». Свобода й незалежність. Моральний вибір та відповідальність особи.

Тема 1. 7 Моральна культура спілкування. Спілкування як моральна цінність: сутність і призначення. Толерантність як морально-психологічне явище. Повага і співчуття як фундаментальні принципи людського спілкування.

Тема 1. 8 Проблеми професійної етики вчителя. Поняття професійної моралі і етики, їх історична перспективність. Завдання професійної етики. Педагогічна етика: принципи побудови, основні категорії, специфіка функціонування. Етичний кодекс вчителя.

Змістовий модуль II – Естетика

Тема 2.1. Предмет естетики. Етимологія слова «естетика», його смисл та значення. Предмет естетики. Почуттєва культура як специфічна

	<p>сфера естетичного знання. Основні етапи розвитку світової естетичної думки.</p> <p>Тема 2.2. Естетична діяльність та її форми. Творчий потенціал людської праці. Закономірності виділення естетичної діяльності зі сфери практики. Дизайн як естетичний феномен. Естетичний досвід людини та форми його реалізації. Естетична діяльність і мистецтво.</p> <p>Тема 2.3. Естетична свідомість. Поняття естетичної свідомості. Структура естетичної свідомості. Естетичні почуття як духовне переживання. Естетичний смак та форми його прояву. Почуття міри та смак. Процеси становлення та розвитку смаку. Проблема виховання смаку.</p> <p>Тема 2.4. Основні естетичні категорії. Категорії естетики як духовні моделі естетичної практики суспільства. Естетичне, його сутність. Діалектичний зв'язок категорій естетики. Категорії „гармонія” і „міра”. Об'єктивні та суб'єктивні передумови прекрасного.</p> <p>Тема 2.5. Естетична природа мистецтва. Походження мистецтва та його дефініція. Мистецтво як художнє узагальнення. Художність як естетичне поняття. Відображальний та виражальний аспекти мистецтва.</p> <p>Тема 2.6. Видова специфіка мистецтва. Основні тенденції дослідження видової специфіки мистецтва. Класичні види мистецтва і особливості їхнього внутрішнього структурування. Проблема професійної і народної творчості.</p> <p>Тема 2.7. Мистецтво як соціальне явище. Сутність мистецтва та закономірності його виникнення. Природа художнього образу. Зміст і форма в мистецтві. Мистецтво в системі культури. Художнє життя українського суспільства. Соціальні функції мистецтва.</p> <p>Тема 2.8. Естетичне виховання в духовному житті України: традиції та сучасність. Історична тяглість первинних смислових значень народної педагогіки у справі естетичного виховання.</p>
V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни	Кафедра етики та естетики, Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики, Український державний університет імені Михайла Драгоманова Луковенко Ілля Геннадійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри етики та естетики
VI. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання дисципліни	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких: денна форма: лекційних – 18 год., семінарських – 12 год., самостійної роботи – 60 год. заочна форма: лекційних – 6 год., семінарських – 4 год., самостійної роботи – 80 год. Дисципліна викладається у 4 семестрі.
VII. Політика дисципліни	Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.
VIII. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Етика : навчальний посібник для педагогів С. В. Скрипнікова, О. Ф. Коннов, Н. О. Савранська, О. П. Магеря, К. М. Покотило, Т. Ю. Шульга, Ю. Ю. Корнійчук, А. Е. Дробович, І. В. Овчаренко ; за заг. ред. проф. Т. І. Андрущенко. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. 510 с. 2. Естетика: навчальний посібник для педагогів / за ред. Т. І. Андрущенко. К.: МП Леся, 2014. 613 с. 3. Естетична освіта педагога: колективна монографія Андрущенко Т.І., Грицаєнко П.М., Дорога А.Є., та ін.; за ред. Андрущенко Т.І. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 172 с..
IX. Система оцінювання	Підсумковий контроль: іспит.